

Pr. prof. dr. Ilie Moldovan
„Adolescența, preludiu la poemul iubirii curate”
 Editura Renașterea, Cluj Napoca, 2001, 300 p.

Tipărită cu binecuvântarea I. P. S. Bartolomeu, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului, editura Renașterea din Cluj Napoca pune la dispoziția profesorilor de religie a tinerilor de liceu și nu numai, o nouă carte a pr. prof. dr. Ilie Moldovan, intitulată *„Adolescența, preludiu la poemul iubirii curate”*, lucrare ce are în vedere aspecte din viața intimă a elevului de liceu în perspectiva educației creștine ortodoxe.

Cu o prefață semnată de I.P.S. Andrei, Arhiepiscop al Alba Iuliei, cartea îi vizează în primul rând pe cei care vor constitui generația de mâine a țării: tinerii, supuși astăzi la cele mai mari provocări ale timpului modern și din ce în ce mai secularizat în care trăim. Toată avalanșa unei așa-zise „educații sexuale” promovată prin programe educative sau de o mass-media agresivă, este anihilată în volumul de față de pr. prof. Ilie Moldovan, cu argumente științifice, dar mai ales cu cele care se întemeiază pe credința noastră ortodoxă și pe bunul simț românesc.

Construită în forma unui dialog, viu, deschis și dinamic, fără prejudecăți, adresându-se elevilor și deopotrivă părinților, pr. prof. Ilie Moldovan răspunde temeinic și convingător în fața ofensivei atât de concertate, îndreptată asupra vieții curate a unui tânăr.

„Trăim într-un timp – spune autorul – când iubirea este detronată de pe pedestalul ei milenar, alungată și mutilată, discreditată și batjocorită în rândurile noii generații”. Pe această constatare tristă dar adevărată, pr. Moldovan își propune să zidească în sufletul și inima celui ce o citește noțiunea de ideal, de eroism în viața adolescentului, căci fără idealuri iubirea nu-și găsește resorturile existențiale pe care este construită viața.

Dacă științele moderne pun accent pe nevoile exclusive ale trupului unui adolescent, pe instinctele și trebuințele lui, cartea de față prezintă viața tânărului în consonanță cu integrarea lui nu în teorii evoluționiste, freudiene, ci într-o ordine divină, conformă cu legile adânci ale existenței, existență centrată "în Hristos și în Biserică".

Concepută ca un itinerar pascal, cartea este structurată pe trei părți mari: *Facerea, Profetia, Împlinirea Profetiei*. În fiecare din această

parte, tema adolescenței este tratată din punctul de vedere al voinței lui Dumnezeu, în raport cu coroana creației sale: omul. Este un itinerar spiritual orientat după datele calendaristice bisericești din cursul anului. Călătoria începe cu prima săptămână a Postului Mare și se termină cu ziua Învierii Mântuitorului Iisus Hristos. Iisus Hristos, devine călăuză pe tot parcursul itinerarului spiritual al cărții. Fiecare zi, fiecare săptămână, fiecare patruzecime din cursul anului, e un drum spre Înviere. Adolescentul în acest drum este angajat la o luptă care constă în păstrarea harului curăției, o luptă îndreptată cum spune Sfântul Apostol Pavel *„împotriva domniilor, împotriva stăpânilor, împotriva stăpânitorilor întunericului acestui veac, împotriva duhurilor răutății, răspândite în văzduhuri”* (Efes. 6,12). Originea acestei lupte stă în invidia celui rău. În lucrarea de suprapare a duhurilor rele apar antrenate și alte acțiuni subversive, dar adolescentul să nu uite că de partea sa, se află Hristos, Maica Domnului, sfinții și martirii. Alăturându-se lui Hristos pe calea ce merge spre Înviere, lupta și efortul lui se transformă în biruință.

Cartea este o călătorie spirituală, la care cei dintâi chemați să se alăture sunt tinerii, podoba cea mai de preț a unui neam. Ei sunt astăzi ținta unor asalturi și provocări din cele mai imorale, la care foarte mulți nu izbândesc și cad pradă falselor iluzii de libertate și independență.

Lucrarea de față este un manual, *nu alternativ, ci obligatoriu* pentru dascălii ce vor sta în fața elevilor, angajați în educarea și modelarea sufletelor și inimilor lor, la întâlnirea cu Hristos, modelul de viață al fiecărui tânăr. *Alternativa* pe care o oferă Hristos, Fiul lui Dumnezeu în toate timpurile, este izvorul vieții adevărate.

Tată, preot, profesor, duhovnic, iată câteva mari calități care îl îndreptătesc pe deplin pe pr. Ilie Moldovan să abordeze unul din cele mai delicate și sensibile subiecte – adolescența – ca stadiu decisiv în formarea și educarea pentru o viață curată a oricărui om. *„Luați, seama, cu grijă cum umblați”* (Efes. 5,15), parcă ar spune și pr. profesor Moldovan adresându-se adolescenților la acest început de sec. XXI, sesizând gravele pericole la adresa vieții lor.

Având vocația unui profet, a celui care de multe ori deranjează minți comode și nepăsătoare, mereu înconjurat și iubit de tineri, pr. prof. Ilie Moldovan în deseale sale peregrinări prin țară, seamănă și lasă în urmă, duhul adevărului în Hristos. Una din semințele adevărului o reprezintă și această carte scrisă cu dragoste și acrivie, cu elan duhovnicesc și responsabilitate maximă pentru toți cei care o vor citi și se vor regăsi în ea.

Prof. Violeta Pătrunjel

Mihai Racovițean
„Alexandru Vaida Voievod între Memorand și Trianon” (1892-1920)
 Sibiu, 2000, 253 p.

Cunoscut ca istoric ce abordează istoria modernă și contemporană a României, și de această dată profesorul Mihai Racovițean, surprinde o mare personalitate a istoriei noastre, Alexandru Vaida Voievod. Așa cum mărturisește autorul prin lucrarea dedicată marelui om politic se face un act de dreptate unei generații de ziditori de țară care după 1944, au fost etichetați, ca trădători de neam, dușmani ai poporului, politicieni burghezi reacționari etc. Regimul comunist stalinist s-a grăbit să-i omoare, pe mulți dintre ei la Sighet, Pitești, Canal sau în alte locuri, oameni de o mare valoare națională.

Volumul are în vedere o prezentare monografică a vieții și activității politice a transilvăneanului Alexandru Vaida Voievod, una din figurile de marcă ale mișcării naționale românești, într-o perioadă aflată sub semnul unor mari frământări, dar punctată și de mărețe realizări pe plan național.

Cele trei decenii surprinse de autor, îl încadrează pe Alexandru Vaida Voievod, într-o perioadă de decizii și hotărâri ale românilor ardeleni, dar, și pentru destinul țării întregi prin rolul important pe care l-a îndeplinit în cei doi ani ai lucrărilor Conferinței de Pace de la Paris (1919-1920), care a confirmat pe plan internațional marele act istoric al poporului român de la 1 Decembrie 1918.

Pus la index de istoriografia comunistă, ignorându-i-se activitatea politică de până la 1918, cât și contribuția sa la înfăptuirea Unirii, Alexandru Vaida Voievod, nu s-a bucurat de o

prezentare biografică completă, menită să-i prezinte cu obiectivitate viața și activitatea. Autorul consideră că sunt mai multe cauze care au dus la acest lucru: o parte a contemporanilor săi nu au vrut să înțeleagă complicatul joc politic al lui Vaida din perioada de până la 1918. Apoi, în România interbelică, înaltele demnități la care a ajuns, au trezit invidii, adversarii săi politici punând în discuție credibilitatea sa de om politic. Unele dintre aprecierile negative au survenit și din cauza funcției de prim-ministru din anii crizei economice, timp în care s-a „implicat” în represiunea grevelor muncitorilor, fapt parțial adevărat.

Retras după al doilea război mondial din viața politică, anchetat de securitate, bătrân și bolnav, i s-a stabilit domiciliu forțat în Sibiu, unde a și murit.

În anii de după 1990 au putut fi date publicității scrisorile și memoriile lui Vaida Voievod, până în prezent apărând cinci volume, care reconstituie aspecte din viața și opera politică a omului politic ardelean, mai puțin perioada când s-a aflat la conducerea țării în calitate de prim-ministru sau de ministru. Importantă în acest demers istoric de reconstituire, este și cartea istoricului Liviu Maior, „Alexandru Vaida Voievod între Belvedere și Versailles” (însemnări, memorii, scrisori) apărută în 1993.

Demersul istoricului Mihai Racovițean, de a întocmi o lucrare monografică a lui Alexandru Vaida Voievod, este unul lăudabil și prin punerea în circuitul istoric a unor fonduri documentare inedite, date publicității.

Prof. Violeta Pătrunjel